

Nejsnazším způsobem . . .

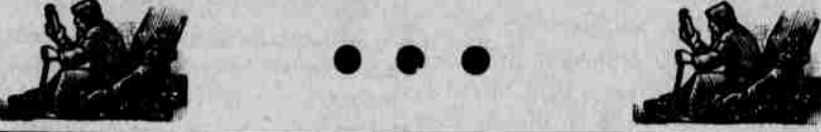
na světě lze si uhnati

Bolesti v zádech a kyčlích,

však rovněž tak snadno lze se jich opět zbavití upotřením

ST. JACOBS OIL,

neboť zahřívá, ulehčuje a bojí.

John Boekhoff

VELKOOBCHODNÍK

všeho druhu vínem, líhovinami a likéry,

413-415 jižní 15. ul., Omaha, Neb. Telefon 805.

Nejlepší druhy, jaké v trhu k dostání jsou, mám na skladě. Prodávám je na quarty i galony

DVOŘÁK & PAYNE, velkoobchodní komisionářský závod.

kupují a prodávají maslo, vejce, drůbež, zvěřinu, telecí maso, atd.

v čísle 417 jižní 11. ulice. Telefon, 1352. Omaha, Nebraska.

Západní zásobárna a skladisko hostinského elegantního nábytku, sklenic a všech jiných potřeb do pod. místností za velmi levné ceny vlastní

J. Hochstrasser

v čísle 1403 Jackson ulice, Omaha, Nebraska.

The Chicago Lumber Co. of Omaha

Jest jedinou společností, kde lze výhodně nakoupiti stavební dříví.

Frank Příborský, 1414 a Marcy ulice . . . OMAHA, NEBRASKA.

Lee-Clark-Andreesen Hardware Co.

Tlačené, vyrážené a lakované plechové náčiní.—Činovaný plech, železný plech a kovové zboží.—Ostnatý drát, hřebíky, nožičské zboží, bicykly, střešní zbraně, náboje a sportovské zboží.

1219-223 Harney ulice, OMAHA, NEBRASKA.

South Omaha Brewing Co.

B. JETTER, majitel.

výtečné pivo obecné, jakož i zvláštní druh "Pale Export." Telefon v South Omaze 8.

METZŮV * PIVOVAR

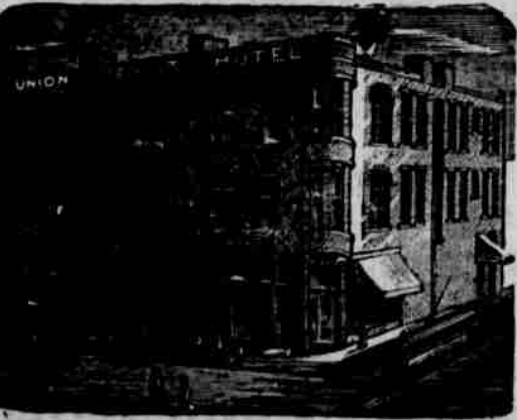
vyrábí vyhlášený a po celém západě za nejlepší uznáný Metzův ležák. Objeďnávkám věnuje se zvláštní pozornost.

Omaha Brewing Ass'n Pivovar

...vyrábí v sudech i lahvičkách a po celém západě rozesejí výtečný ležák...

UNION DEPOT HOTEL.

108 11. & Mason ul., pouze jeden blok západně od B. & M. nádraží.

Hotel první třídy.

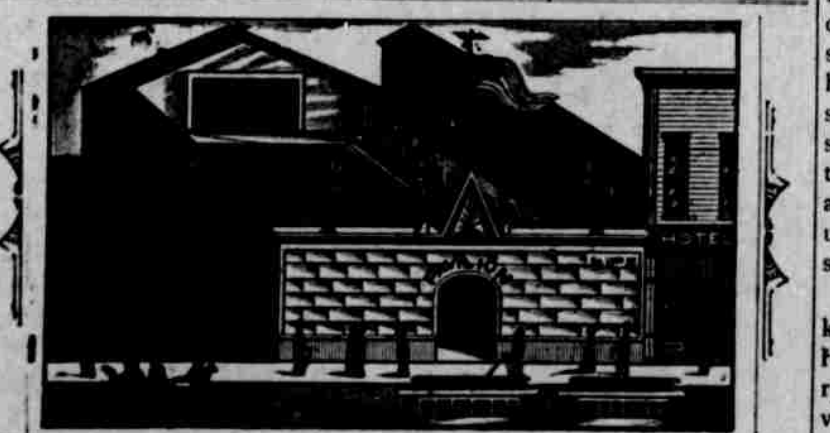
Od \$1.00 denně výše.

Snížené ceny na týden ...neb měsíc...

ERNEST STUHT, majitel.

Všechno pohodlí v hotelu.

Krásný POKROSTINNÝ PAVILLON JANA ŠIMÁNKY

číslo 1424 na jižní 13 ulici v naší České Praze

Jest nepřijemnějším zastaveníčkem všech rodáků, kteří přijedou do Omahy, aby zamířili na zpáteční cestu do vlasti. On rodáků své počti tím nejlepším. U něho naleznete čisté postele, chutná česká jídla, čepuje ležák té nejlepší jakosti a drží v zásobě nejlepší, ba i importované likéry. V pavillonu koncertuje večer hudba, kdež možno příjemně se pobaviti. Uctivě zve Jan Šimánka.

Předplácejte na . . . Pokrok Západu

V zásadě republikánský, však od strany nezávislý a prospěch obecný vždy hájící. Předplátné na třetina \$2.30 na rok, dvojtýdenní \$2.50 za rok.

Adresa: Pokrok Západu, Omaha, Neb.

Poměry na Porto Rico.

Přednosta statistické úřadovny vládní pan Austin navštívil v minulých dnech Porto Rico a posuzuje poměry tam jak následuje:

"Co rozkošné zimní sídlo, cená tropická zahrada a důležitý strategický bod, jest Porto Rico cennou akvizicí pro lid a vládu Spojených Států. Nemůže se ovšem očekávat, že tak malý ostrov stane se velkým činitelem v zásobování plodin tropických, jakých obyvatelstvo Spojených Států spotřebuje každoročně za \$250,000,000, aneb že ostrov ten může použítí jaké značnější procento našich plodin polních, jichž skli zeň cení se každoročně na \$1,200,000,000. Ostrov Porto Rico jest menší nežli stát Connecticut a má méně obyvatelstva nežli město Brooklyn a proto snad nesplní přlišná očekávání nadšenců. Porto Rico osazeno bylo Španěly skoro o sto let dříve, nežli pouťníci přišli do Plymouth Rock a má nyní více obyvatelstva na čtverečnou míli, nežli Massachusetts, však nejsou valně vyhlídky k roznožení jeho výnosu plodin. Ostrov jest kopčitý veskrze. Ten milion obyvatel, kterýž obývá 3760 čtverečních mil rozlohy jeho, vzdělali již veskeru vzdělání schopnou pádu a ačkoliv jejich způsoby vzdělávání a dopravy jsou v mnoha ohledech velice primitivní, nelze přece očekávat, že výnosnost tak hustě obydlené krajiny a tak bedlivě vzdělávané může býti valně roznožena, aneb spotřeba zvětšena. Na pobřeží a v údolích nalezájí se zde plantáže cukrové. Podél nich věnuje se páda pěstování tabáku a strání až k samým vrcholům hor posízeny jsou kávovníky, mezi nimiž místy nalezájí se háje kokosových ořechů, banánů, plantáží, chlebovníků, pomerančů a jiného tropického ovoce. Kdežto obyvatelstvo bydlící v městech a městečkách používá některých pohodlí, na něž lid americký jest zvyklý, přece jen velká většina obyvatelstva jest v obyčejných svých velice jednoduchou jak v potravě, tak šatstvu, bydlení atd. a nemůžeme očekávat, že by se stali velkými spotřebovateli našich plodin. Trochu rýže, trochu mouky a hrstka fazol, hojně bramborů, plantáží, chlebovníků a zeleniny, uspokojuje jejich tělesné potřeby. Několik yardů bavlněné látky pro dorostlé a pranic vůbec pro dívky jsou hlavními požadavky v ohledu oděvním. Několik hrubých prken a hojná zásoba listů plantáží a palem poskytují materiál pro skrovně stavby uvnitř ostrova a v mnohých vesnicích. Pouze jen asi jedna pětina obyvatelstva umí čísti a psátí a proto není divu, že znalost poměrů na ostatním světě jest velice obmezenou. Dráh jest na ostrově pouze 150 mil a dobrých cest méně než 250 mil a proto jest přirozeno, že doprava není příliš čilou. Mnohé z dobrých cest, a některé z nich jsou pěkné, vedou od města k městu podél pobřeží. Výminku činí vojenská cesta spojující Ponce na jižním pobřeží se San Juan na břehu severním. Většina míst uvnitř ostrova však spojena jest pouze jenom pěšinami, a nichž doprava se děje soumary aneb malými konky. Mezi městy a městečky sprostředkují dopravu většinou voly, zapřahané velmi primitivním způsobem ku dvoukolevým kárkám a poháněné ku své práci tyčkou bodcem opatřenou. Vozka jde před sptžením a jestli jej nenásleduje tak rychle jak by si přál, pobízí je bodáním. Dobytek na ostrově jest dobrého druhu, podobá se skoro jersey-skému, ale má velké rohy. Krávy honí se od domu k domu v městech a mléko dojí se v přítomnosti odběratele, kdežto telata stojí trpělivě na chodníku a očekávají, až cestující "mlékárna" bude se ubírat ku dvěřím nejbližšího kostymra.

Vzdělání na ostrově není vysokého stupně. Jakýsi systém veřejných škol je zaveden v některých městech a městečkách, ale ve vnitrozemí znalost čtení a psaní, vyjma mezi majiteli plantáží a správci těchto, je vzácná. Španělština je lidovým jazykem, ačkoli přistěhovalci z Francie, jejichž je tam dosti, zachovávají svoji řeč a ve městech shledáváme také něco anglicky mluvících černochů ze St. Thomas a jiných blízkých anglických osad, kteří ubitěni jsou jako tlumočníci Američanům na ostrovech až bydlícím. Jeden z dvou denníků vydávaných v Ponce tielne jednu

stránku v angličtině ze zvdvořilosti ku novým poměrům, kteroužto látku z větší části tvoří výňatky z ústavy Spojených Států a životopisy našich vynikajících mužů. Ve všech městech jsou katolické kostely, některé zbudované více než před sto roky, krásně vyzdobené uvnitř a představující veliký náklad peněžní. V Ponce je protestantský kostel, jediný prý v celé španělské Západní Indii, ale v době přítomné není používán. Ve hlavních městech jsou divadla a některá z důležitějších měst mají telefony a spojena jsou telegrafními dráty v úhrnné délce asi 400 mil, kdežto spojení pomocí podmořského lana může býti docíleno se Spojenými Státy za poplatek \$1.17 za slovo.

Oběhová měna a finance ostrova jsou předměty, s nimiž naši státníci musejí počítati. Španělská vláda stáhla všechny mexické a španělské mince a nahradila je zvláštními stříbrnými penězi raženými ve Španělsku za tímto účelem. Na jedné straně nesou španělský štít a slova "Isla de Puerto Rico", na druhé obličej chlapeckého krále a ozdobný nápis ve španělštině. Největší ze všech je peso, které má 100 centavos, podobno je dle vzhledu našim stříbrným dolarům, váží 385.5 gránů a všeobecně říká se mu "dolar." Jsou také menší stříbrné peníze o pěti, deseti, dvaceti a čtyřiceti centavos — dvacetcentavos, jmenují se peseta, — rovněž pak měděné peníze platící jeden a dva centavos. Španělská vláda nepokouší se ani, aby udržovala plnou cenu těchto stříbrných peněz a tu pět a málo více, nežli stojí kov v nich obsažený. Banky a obchodníci rádi vyměňují \$1.75 v těchto penězích za dolar v našem stříbře, neb papíře a někdy výměny dějí se dva za jeden a ještě výše. Domorodí vozkové, člunáři a prodavači naučili se už znáti lepší hodnotu našich peněz a předtadvacetice Spojených Států ochotně přijímají za 45 až padesát centů za své služby. Že bude nevyhnutelno stáhnouti tyto kolísající peníze až naše míra hodnoty zdomácní na ostrově, přiznává se všeobecně; avšak jaký plán měl by býti přijat při ustanovení měřítka, dle něhož dluhy nadělané v penězích Porto Rica měly by býti placeny v penězích Spojených Států, o tom musejí naši státníci rozhodnouti. Jinou zajímavou otázkou je, zda-li dělníci na plantážích, kteří v minulosti spokojovali se padesáti až šedesáti centy denně v penězích Porto Rica budou ochotni přijmáti 25 až 30 centů denně v našich penězích. Stříbrné peníze, ražené a posílané na ostrov Španělskem, obnášely \$6,000,000 čili pesos a k tomu přidáno bylo asi za milion v papírech jistými z pěti bank ostrova. Z peněz těch některé stojí na úrovni se stříbrem, jiné přijímány jsou se srážkou, avšak málokdy viděny jsou v obyčejných obchodních transakcích. Ze skutečnosti, že naše vlastní vláda zaslala právě na ostrov sumu rovnající se hodnotou desetine oběhové měny a že peníze ty dostanou se okamžitě do oběhu vyplacením jich vojsku rozptýlenému po celém ostrově, souditi můžeme o možném roznožení oběhové měny a zvětšení nerovnosti v hodnotě.

Vývoz z Porto Rica má cenu asi \$15,000,000 ročně ve zlatě a dovoz asi \$16,000,000. Káva tvoří asi 60 procent hodnoty vývozu, cukr 20 procent, tabák 5 procent a ostatní doplňuje kakao, rum, kůže, houby mořské, nábytkové dříví atd. Káva všechna jde do Evropy, ježto groceristé a kupci tvrdí, že mohou dostati vyšší ceny, zvláště za pěkné druhy, které vyrovnají se kávě Java a Mocha, ve Francii a Španělsku, nežli ve Spojených Státech, kdežto ta okolnost, že vývozní clo na kávu, tabák a dobytek bylo o celých devět desetín menší na předměty zasláné do Španělska, než na ony, určené pro jiné země, povzbuzovala exportéry, aby zboží své zaslali do španělských přístavů. Z vývozu asi 50 procent je zhotovených předmětů, hlavně bavlněných látek, bot, ozdobného zboží a domácích potřeb, 15 procent rýže, 10 procent ryb, 10 procent masa a sádla a 7 procent mouky. Přirozeně většina těchto věcí přicházela ze Španělska, poněvadž clo na ně bylo o devět desetín menší, nežli na tytéž předměty z jiných zemí. Ačkoli značná suma vybrána byla ze cla, španělská vláda pomáhala si k penězům ještě jinými způsoby. Obchodníci a majitelé domů a posemků platiti museli vládě

španělské z polovice tolik, co vybráno bylo pro místní vládu, tak že daně staly se velikým břemenem.

Značný zájem projevoval už je lidmi Spojených Států ohledně výhodnosti zužitkování peněz na Porto Rico a v této věci mínění se různí. Hlavní pozornost obrací se ovšem ku kávovým plantážím, neboť o těch známo bylo, že přinášely každoročně 15 až 20 procent výdělku na svoji cenu. Ty však udržují si vysokou cenu, od \$75 do \$200 za akr v penězích Porto-rických, dle položení, jakosti kávy sklizené, stáří stromů atd. Západní část Porto Rica považována je za nejlepší pro kávu a rodí proslavenou "Cafe Caracolilla", kteráž je všechna zaslána do Evropy za vývoznou cenu 32 centů za libru v penězích Puerto Rica. Cukerní plantáže následují druhé v důležitosti a mají poměrně vyšší cenu, poněvadž vyžadují dražší stroje, ačkoli ztratily na své přitažlivosti pro uložení peněz okolností, že mnohé byly v poslední době opuštěny a proměněny v dobytčářské ranče. Tabák byl velmi výnosný v poslední době následkem slabé sklizně tabáku kubánského, za kterýž byl nahražován. Udrželi si svoji oblibenost v trhu, až kubánský výrobek zaujme své obvyklé místo, je ovšem nejisto. Tropickému ovoci věnována byla malá pozornost, jak mezi místními exportéry, tak americkými podnikateli, ale mohlo by přinésti více výdělku, nežli hvo, o nichž děje se širší zmínka, ježto bylo by hotovo k vývozu v době, kdy trhy ve Spojených Státech nedostávají ještě ovoce z Floridy a Kalifornie. Pokud týče se přirůstku, jenž očekáván býti může ve výtžku a spotřebě ostrova, ten záleží bude poněkud na zlepšení přístavů, cest a dopravních výhod a energií, jakou Američané projeví při zvelebování ostrova. Páda v údolích je velmi bohatá a na úbočích horských až k vrcholům má pěknou barvu a rodí zvláště kávu a některé druhy ovoce. S otevřením cest do vnitrozemí možno je, že značná část půdy, nyní zanedbávané, bude zdělaná a v inteligentním obyvatelstvu ostrova převládá všeobecné mínění, že těžba ostrova zvětšena býti může o padesát procent, neb snad více a výdělky velice zvešnené moderními způsoby odbětlávání půdy a dopravy a spotřebovací schopnost ostrova roznožena asi dle téhož poměru. Avšak i kdyby i to se stalo, ostrov mohl by poskytnouti pouze asi deset procent naší výroční spotřeby tropických výrobků a spotřebovatí asi dvě procenta našeho výročního vývozu. Obchodní podniky, kterým nejlepe ještě dafilo by se na Porto Rico, jsou ty, jež zabývají se v tropickou těžbou, kteréž svědčí tam a nemůže svědčiti ve Spojených Státech, kdežto našemu mírnému podnebí a založenému průmyslu měla by býti ponechána úloha dodávati obecné potraviny a spracované předměty potřebné lidu tammímu; my totiž, abychom posílali tam výrobky našich obilních polí a továren po lodích, kteréž vracely by se naložené jich tropickou úrodou. Akr půdy na Porto Rico může vydati větší hodnotu v cukru, kávě, tabáku, neb ovoci, než kdyby osázen byl kukuřicí neb brambory, neb použitá za pastvinu, kdežto ve Sp. Státech jsou samotné okresy větší, nežli Porto Rico, které hodí se jediné pro přestování těchto obecných potravin. Ačkoliv je všeobecná poptávka po spracovaných výrobcích na Porto Rico, ony mohou býti laciněji dodávány našimi velkými továrnami doma, nežli aby zkoušena byla výroba jejich tam, zvláště když uhlí není dosud dobováno na ostrově a na vodní sílu není spolehnutí. Továrnám na výrobu ledu a pivovarům dobře by se tam snad vedlo a převládá mínění, že pěstění hroznů a tlačení vína byly by úspěšny, kdežto dountkářský průmysl vyplácel by se s hnojnou domorodou pomocí a výbornými druhy tabáku, zvláště kdyby všechny celní překážky na obchod mezi ostrovem a Spojenými Státy byly odstraněny. Mezi nejdůležitějšími potřebami pro zvelebování ostrova je náležitě rozměření a upravení majetkových poměrů, postavení cest a přístavů a hotelů, jež umožnily by pečlivě a důkladně prozkoumání stavu jeho, poměrů, jež nikdy nebyly náležitě vyšetřeny a vyvinuty španělskou vládou, která ovládala ostrov od roku 1509.

Jako útulek pro ty, kdož hledají zábavu, aneb rozkošné zimní

podnebí, Porto Rico bude velmi přitažlivé, jakmile přímé a rychlé paroplavební spojení a americké hotely poskytnou některá z těch pohodlí, na něž lid Spoj. Států si navykl. Neustálý vánek z moře působí příjemnou povětrnost i v srpnu a přiležitost, žiti téměř v každé žádoucí výšce, ve spojení s minerálními zřídly, kterými prý ostrov oplývá, učiní jej vábívim pro ty, kdož hledají zdraví, neb osvěžení.

V městech a městečkách směsice cizích zjevů a zvyků poskytuje měnivě a vždy zajímavé divadlo. Pouliční prodavači, nosící své zásoby na hlavách neb v ohromných košíkách na malinkých konících, ohlašují své zboží v podivném, zpěvném volání, dlouhé řady hrubých vozů tažených širokorohými voly plní ulice, domorodé ženštiny, kouřící černé doutnky, pobíhají sem a tam, nahé děti všech barev a věků pod osmým rokem bezstarostně skotačí na chodnících a ulicích, kdežto vojáci a důstojníci jsou všude, pilní se zjednávaním pořádku a zaváděním nových poměrů. Na venkovských cestách postup hor a údolů krytých tropickým rostlinstvem, letící horské bystřiny a třelci skály a veliké cukerní a kávové plantáže, s malými domky domorodých dělníků poskytují panorama neustále zajímavosti.

Ostrov Porto Rico nastupuje nyní, politicky, styky s touto zemí, kteréž dlouho existovaly fyzicky. Održzen velikými přírodními pohyby od pevniny, ježž částí zajistě byl kdysi tento řetěz ostrovů, navrácen jest jí jiným velikým přirozeným hnutím, které sdrzuje země a pevninu a ostrovy v systém republiky, ježž jediným velikým cílem je součinnost a vzájemný pokrok. Ostrov Porto Rico sám může poskytnouti pouze malou část tropických potřeb, za něž každoročně poslali jsme 250 milionů dolarů za hranice, ale spolu s nevyvinutou Kubou, Hawai a Filipinami, kdyby nám připadly, mohli bychom utratiti mezi naším lidem celou tu ohromnou sumu, kterou až dosud byli jsme nuceni posílati do cizích zemí a cizím národům.

Rozhodná doba v běhu bitvy před městem Santiago.

Necht zdraví neb nemocí, jen chvatem v před dnem i nocí.

Vozatajstvo za doby bitvy před Santiago v Kubě osvědčilo hrdinnost bohatýrskou, neboť jich statečné a neúnavné snahy dopraviti v před zásoby potravin a střešitve v pravý čas byly hlavními podmínky onoho skvělého vítězství.

P. E. Butler, vozka na dopravním voze č. 3. píše ze Santiago DeCuba 23. července: "Všichni trpěli jsme příjmem, když přišli jsme však, času nám nezbyvalo povolati lékaře, neboť náš úkol byl stále hnáti v popředí, dnem i nocí, aby stateční vojnové naši zásobování byli potravinami a amunicí, a tu jediné vzdáváme díky Chamberlain's Colic, Cholera & Dearrhoea Remedy, kterých kdyby nebylo, nebyly bysme mohli prací svou zastávati aniž zdraví a snad i život svůj zachovati. V skutku, jsem přesvědčen, že v jedné kritické době oné bitvy lék tento byl nepřímým vysvoboditelem naší armády, kdyby totiž naše vozatajstvo nebylo pomocí Chamberlain léku udržováno při zdraví a nebylo s to zásoby dopraviti v popředí naší armády. Já a můj přítel měli jsme to štěstí zasoiti se Chamberlainovými léky nežli jsme opustili Tampa a ve čtvero případech všm určité, že léky ty zachránily můj život.

Psaní svrchu podané zasláno bylo vyrábětelům léků "The Chamberlain Medicine Co., Des Moines, Iowa. — Jsou na prodej u všech lékárníků.

Dva skvostné vlaky

...PO DRAZE...

UNION PACIFIC...

denně vysílány do Denver a jiných měst Coloradských jsou:

The Colorado Fast Mail.

Vyjíždí z Omahy ve 4.35 odpoledne a přijíždí do Denver ve 2.55 ráno.

The Colorado Special.

Opouští Omahu v 11.55 večer a přijíždí do Denver ve 2.55 odpoledne.

Všechny vlaky tyto jedou nejčelnějšími městy dalekého západu.

Pisárnu a prodavače cestovních lístků dráhy této naleznete v čísle 1302 na Farnam ul. tootf

Chas. Kaufman,

pojišťující jednotel a veřejný notář...

Zastupuje nejlepší pojišťující společnost, prodává a kupuje majetek nemovitý, vydává příjavní listy a Evropy a do Evropy atd.

Adresa: 1302 na Farnam ul.

1302 na Farnam ul.